

Posudek bakalářské práce

Peter Benda: Štvrté rakúsko-uhorské hospodárske vyrovnanie.

Praha 2014, 61 stran.

Rakousko-uherské vyrovnání v roce 1867 přineslo vznik útvaru, který měl existovat následujících pět dekad, aby zanikl v důsledku porážky v první světové válce. Vznik duálního soustátí však neodstranil podstatnou část problémů habsburské monarchie, spíše naopak. Jedním z problémů, jejichž zrod přineslo vyrovnání, bylo opakující se vyrovnání v hospodářské sféře. Jinými slovy šlo o jednání a rozhodnutí o tom, v jaké výši přispějí obě části monarchie na financování tzv. společných záležitostí, popřípadě jakým způsobem budou nastaveny ekonomické parametry, týkající se Předlitavska i Zalitavska (cla, měnová politika apod.). Většinou šlo o mimořádně komplikovaná jednání, na jejichž průběh měla vliv řada faktorů. Autor si vytkl za cíl zhodnotit průběh vývoje na cestě ke čtvrtému vyrovnání, které mělo platit pro dekádu 1898–1907, jednání o něm začala již v roce 1895.

Předložená práce má promyšlenou a dobře vyváženou strukturu. Zhruba třetina textu má expoziční funkci, autor na tomto prostoru rekapituluje předchozí vývoj, především politické i hospodářské souvislosti a okolnosti vyrovnání v roce 1867, za užitečné považují obecné shrnutí o situaci v obou částech monarchie, do této části autor logicky začlenil stručný informativní přehled o předchozích hospodářských vyrovnáních.

Jádro práce – jde o plné dvě třetiny textu, proto také zdůrazňuji jeho dobrou vyváženost – představuje kapitola věnovaná prezentaci a hodnocení čtvrtého hospodářského vyrovnání. V ní se autor zabývá hlavními

projednávanými problémy, hodnotí úlohu klíčových politiků na obou stranách i složitou cestu, níž se dospělo k výsledkům.

V první řadě bych chtěl pozitivně zhodnotit autorovo rozhodnutí věnovat se významnému, ale nepříliš populárnímu tématu hospodářských vyrovnání v Rakousko-Uhersku, na které moderní česká historiografie zaměřila jen malou pozornost. Ostatně je příznačné, že nejvýznamnější práce českých autorů k tématu pocházejí z 19. nebo počátku 20. století. Jedinou podstatnější výjimku tak představuje práce Otto Urbana Česká společnost 1848–1918.

Peter Benda prokázal potřebný obecný přehled, jeho hodnocení jsou věcná, kritická a hlavně dle mého soudu správná. Autorovy solidní znalosti se odrážejí v jeho hodnocení významu jednotlivých institucí a fungování politických mechanismů, působení základních faktorů ovlivňujících průběh jednání, podobně jako úlohy klíčových osobností. Připojená bibliografie |sice není příliš rozsáhlá, ale pokud jde o vydané prameny a základní odborné práce, autor neopoměl stranou žádný z titulů, který má pro zkoumání tématu relevantní význam. Práce má dobrou slovesnou úroveň. Jednoznačně jsem dospěl k závěru, že Peter Benda prokázal schopnost samostatné odborné práce a předložený text splňuje podmínky kladené na bakalářské práce, proto ho doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení klasifikačním stupněm **v ý b o r n ě**.

Hostivice, 5. června 2014

